

WPROWADZENIE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Zakłady Magnezytowe „ROPCZYCE” S.A. są Spółką Akcyjną prawa handlowego z siedzibą w Ropczycach przy ul. Przemysłowej 1, zarejestrowaną w Sądzie Rejonowym Sądzie Gospodarczym w Rzeszowie pod numerem KRS 0000036048. Podstawowym przedmiotem działalności jest produkcja wyrobów ogniotrwałych zakwalifikowana według działów Polskiej Klasyfikacji Działalności pod numerem 2320Z. Spółka notowana jest na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie na rynku podstawowym w systemie notowań ciągłych i zakwalifikowana jest do branży przemysłu materiałów budowlanych.

Podstawowymi segmentami działalności Grupy emitenta są:

- segment wyrobów ogniotrwałych,
- segment wyrobów hutniczych.

Czas trwania emitenta jest nieoznaczony.

Grupa Kapitałowa prezentuje skonsolidowane sprawozdanie finansowe za bieżący okres rozpoczynający się 01 stycznia 2011 i kończący się 30 czerwca 2011 r. oraz porównywalne dane finansowe za okres od 01 stycznia 2010 r. do 30 czerwca 2010 r. a w przypadku sprawozdania z sytuacji finansowej i zestawienia zmian w skonsolidowanym kapitale własnym dodatkowo za poprzedni rok obrotowy.

Skład Zarządu Emitenta na dzień 30.06.2011 r. przedstawiał się następująco:

Józef Siwiec	Prezes Zarządu – Dyrektor generalny
Marian Darlak	Wiceprezes Zarządu ds. Jakości i rozwoju
Robert Duszkiewicz	Członek Zarządu ds. Finansowych

Prokurenci:

Kazimierz Sondej
Katarzyna Stawarz-Cyzio

Skład Rady Nadzorczej Spółki na dzień 30.06.2011 r. przedstawiał się następująco:

Jerzy Lis	Przewodniczący Rady Nadzorczej
Leon Marciniec	Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej
Roman Wenc	Sekretarz Rady Nadzorczej
Oleksandr Pylypenko	Członek Rady Nadzorczej
Grzegorz Ubysz	Członek Rady Nadzorczej

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres od 01.01.2011 do 30.06.2011 roku zostało sporządzone przez Grupę Kapitałową przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej Spółki dominującej i Spółek Grupy Kapitałowej w dającej się przewidzieć przyszłości. Nie istnieją również okoliczności wskazujące na zagrożenie kontynuowania działalności Grupy Kapitałowej.

Graficzne przedstawienie struktury organizacyjnej grupy jednostek powiązanych emitenta oraz informacje dotyczące rodzaju powiązań w grupie

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres sprawozdawczy od dnia 01.01.2011 r. do 30.06.2011 r. obejmuje: sprawozdanie jednostki dominującej - Zakłady Magnezytowe „ROPCZYCE” S.A., sprawozdania kontrolowanych bezpośrednio i pośrednio przez jednostkę dominującą spółek zależnych, sporządzone za okres kończący się 30.06.2011 r.

JEDNOSTKA DOMINUJĄCA

Zakłady Magnezytowe „ROPCZYCE” S.A.
39-100 Ropczyce, ul. Przemysłowa 1

Suma bilansowa	340 126 tys. zł
Zysk (strata) netto	5 651 tys. zł
Przychody ze sprzedaży	105 136 tys. zł

Podstawowym przedmiotem działalności jest produkcja wyrobów ogniotrwałych.

JEDNOSTKI ZALEŻNE:

A . Mostostal-Energomontaż S.A.
30-969 Kraków, ul. Ujastek 7

Spółka zarejestrowana w Sądzie Rejonowym dla Krakowa Śródmieścia w Krakowie Wydział XI Gospodarczy pod numerem KRS 0000074150

Udział Zakładów Magnezytowych „ROPCZYCE” S.A.
w kapitale zakładowym oraz liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu 93,28 %

Suma bilansowa	94 000 tys. zł
Zysk (strata) netto	-3 370 tys. zł
Przychody ze sprzedaży	31 801 tys. zł

Podstawowym przedmiotem działalności jest handel hurtowy i detaliczny pełnym asortymentem wyrobów hutniczych oraz w zakresie produkcji konstrukcji stalowych.

B. ZM Service Sp. z o.o.
39-100 Ropczyce, ul. Przemysłowa 1

Spółka zarejestrowana w Sądzie Rejonowym Sądzie Gospodarczym w Rzeszowie pod numerem KRS 0000040591

Udział Zakładów Magnezytowych „ROPCZYCE” S.A.
w kapitale zakładowym oraz liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu 100 %

Suma bilansowa	19 887 tys. zł
Zysk (strata) netto	189 tys. zł
Przychody ze sprzedaży	8 162 tys. zł

Podstawowym przedmiotem działalności Spółki jest produkcja maszyn do aplikacji wyrobów ogniotrwałych przez ich użytkowników (torkretnice i tynkownice), a także produkcja maszyn i urządzeń mechanicznych, linii technologicznych oraz części eksploatacyjnych maszyn i urządzeń na potrzeby przemysłu wyrobów ogniotrwałych, hutnictwa i cementowni. Spółka świadczy ponadto usługi w zakresie bieżącego utrzymania ruchu w ZM „ROPCZYCE” S.A. (urządzenia mechaniczne i energetyczne, wykonawstwo form do formowania wyrobów ogniotrwałych), a także usługi o podobnym charakterze na rzecz innych podmiotów zewnętrznych.

C. KZMO Ropczyce Sp. z o.o.
50086 Krzywy Róg, ul. Telewizyjna 3Ż, Ukraina

Spółka zarejestrowana przez Komitet Wykonawczy Rady Miejskiej w Krzywym Rogu pod numerem 04052169100080942

Podstawowym przedmiotem działalności Spółki jest produkcja formowanych ciśnieniowo, bimetalicznych odlewów aluminiowych. Obecnie spółka nie prowadzi działalności gospodarczej.

Udział Zakładów Magnezytowych „ROPCZYCE” S.A.
pośrednio poprzez Mostostal-Energomontaż S.A. 93,28%

Suma bilansowa	5 544 tys. zł
Zysk (strata) netto	-100 tys. zł
Przychody ze sprzedaży	61 tys. zł

Jednostki zależne – metoda konsolidacji:

Lp.	Nazwa	Udział Grupy ZM „ROPCZYCE” S.A.	Metoda konsolidacji	Rok objęcia kontroli
1.	Mostostal -Energomontaż S.A.*	93,28%	Pełna	2001
2.	ZM Service Sp. z o.o.	100,00%	Pełna	2001
	Jednostki zależne –udział pośredni			
3.	KZMO Ropczyce Sp. z o.o.	93,28%	Pełna	2007

**W dniu 01.02.2011 nastąpiło połączenie spółek Mostostal – Energomontaż S.A. (spółka przejmująca) z ChZMO S.A. (spółka przejmowana).*

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres od 01.01.2011 do 30.06.2011 roku sporządzone zostało zgodnie z zasadami rachunkowości, wynikającymi z Międzynarodowych Standardów Rachunkowości, Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej oraz związanych z nimi interpretacji ogłoszonych w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej, a w zakresie nieuregulowanym w tych Standardach - stosownie do wymogów ustawy o rachunkowości i wydanych na jej podstawie przepisów wykonawczych.

Format sprawozdania finansowego

Sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej ZM „ROPCZYCE” S.A. sporządzone zostało w języku polskim, w walucie polskiej (w tys. PLN).

Opis przyjętych zasad (polityki) rachunkowości**Waluta funkcjonalna**

Sprawozdania finansowe podmiotów wchodzących w skład Grupy Kapitałowej ZM „ROPCZYCE” S.A. działających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej sporządzone zostały w języku polskim, w walucie polskiej (PLN).

Sprawozdanie finansowe Spółki KZMO „ROPCZYCE” Sp. z o.o. wchodzącej w skład Grupy Kapitałowej ZM „ROPCZYCE” S.A., działającej na terytorium Ukrainy sporządzone zostało w języku ukraińskim, w walucie UAH (hrywna ukraińska).

Sprawozdanie finansowe spółki zagranicznej dla celów konsolidacji zostało przeliczone z waluty obcej na PLN przy zastosowaniu obowiązujących w tym zakresie procedur.

Walutą prezentacji (sprawozdawczą) dla skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej ZM „ROPCZYCE” S.A. jest waluta polska (PLN).

Zastosowane zasady (polityka) rachunkowości

Zasady konsolidacji

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zawiera sprawozdania finansowe wszystkich jednostek zależnych Zakładów Magnezytowych „ROPCZYCE” S.A. kontrolowanych bezpośrednio i pośrednio przez Zakłady Magnezytowe „ROPCZYCE” S.A. Wszystkie transakcje i salda występujące pomiędzy jednostkami Grupy zostały dla celów konsolidacji wyeliminowane.

We wszystkich jednostkach Grupy dla transakcji o podobnym charakterze stosowane są jednolite zasady rachunkowości. Sprawozdania finansowe jednostek zależnych sporządzane są za ten sam okres sprawozdawczy, co sprawozdanie jednostki dominującej.

1) Wartości niematerialne i prawne

Do wartości niematerialnych i prawnych zalicza się możliwe do zidentyfikowania niepieniężne składniki aktywów, nie posiadające postaci fizycznej spełniające podane poniżej kryteria:

- a) możliwość zidentyfikowania – kryterium to jest spełnione gdy:
wartość niematerialna jest odrębna to znaczy, że może być oddzielona od Spółki i sprzedana, przeniesiona, licencjonowana, wynajęta lub wymieniona zarówno samodzielnie jak i wspólnie z powiązanymi umowami, składnikami aktywów lub zobowiązaniami; lub powstała w wyniku umowy/kontraktu lub innych tytułów prawnych bez względu na to, czy te prawa są transferowane lub oddzielne od jednostki albo innych praw i obowiązków.
- b) kontrola - kryterium to jest spełnione gdy Spółka jest uprawniona do uzyskiwania przyszłych korzyści ekonomicznych powstających za przyczyną danego środka i jest w stanie ograniczyć dostęp do tych korzyści osobom trzecim
- c) przyszłe korzyści ekonomiczne – mogą występować w postaci przychodów ze sprzedaży bądź w postaci oszczędności kosztów
- d) możliwość wiarygodnego ustalenia ceny nabycia lub kosztu wytworzenia

Składnik wartości niematerialnych i prawnych wykazuje się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o umorzenie i łączną kwotę odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości .

Po początkowym ujęciu składnika wartości niematerialnych i prawnych wg ceny nabycia lub kosztu wytworzenia dopuszcza się zmianę modelu wyceny składnika wartości niematerialnych i prawnych na model oparty na wartości przeszacowanej. Po dokonaniu zmiany metody wyceny, nowe zasady zostaną zastosowane wobec wszystkich składników należących do tej grupy aktywów w Grupie.

Okres i metoda amortyzacji wartości niematerialnych i prawnych, których wartość początkowa przewyższa 150.000,00 zł są weryfikowane, co najmniej na koniec każdego roku obrotowego pod względem przewidywanej ekonomicznej użyteczności.

Wartości niematerialne i prawne o niskiej jednostkowej cenie nabycia (wartości początkowej do 3.500 zł), są odpisywane w koszty jednorazowo.

Na dzień bilansowy wartości niematerialne i prawne wycenia się według cen nabycia pomniejszonych o odpisy amortyzacyjne i odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

Głównym składnikiem wartości niematerialnych i prawnych w Grupie są nabyte koncesje, patenty, licencje i podobne wartości oraz koszty prac rozwojowych.

Aktywowane koszty prac rozwojowych podlegają umorzeniu metodą liniową przez okres ich użytkowania. W przypadku braku możliwości odróżnienia nakładów na prace badawcze i prace rozwojowe, całość poniesionych wydatków ujmowana jest jako koszt w okresie ich poniesienia.

Nakłady poniesione na prace badawcze są ujmowane w ciężar rachunku zysków i strat w momencie ich poniesienia.

2) Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe stanowiące budynki, maszyny i urządzenia wykorzystywane do produkcji, dostarczania produktów i świadczenia usług lub w celach zarządzania, wycenia się na dzień bilansowy według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia, pomniejszone o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu trwałej utraty wartości.

Po początkowym ujęciu pozycji rzeczowych aktywów trwałych wg ceny nabycia lub kosztu wytworzenia dopuszcza się zmianę modelu wyceny rzeczowych aktywów trwałych na model oparty na wartości przeszacowanej. Po dokonaniu zmiany metody wyceny, nowe zasady zostaną zastosowane wobec całej grupy rzeczowych aktywów trwałych w Spółce.

Grupa ustala wartość bilansową składników rzeczowych aktywów trwałych jako wartość godziwą na dzień ostatniego przeszacowania pomniejszoną o późniejsze umorzenie oraz łączną kwotę późniejszych odpisów z tytułu utraty wartości.

W modelu przeszacowania wartość bilansowa ustalana jest jako wartość godziwa na dzień ostatniego przeszacowania pomniejszona o późniejsze umorzenie oraz łączną kwotę późniejszych odpisów z tytułu utraty wartości.

Prawo wieczystego użytkowania gruntu, uzyskane w drodze decyzji administracyjnej (otrzymane nieodpłatnie od Skarbu Państwa) jak również prawo wieczystego użytkowania gruntu nabyte odpłatnie jest ujmowane w ewidencji bilansowej i może podlegać przeszacowaniu.

Prawo wieczystego użytkowania gruntu, którego użytkownikami są poszczególne Spółki w Grupie a nie posiadają tytułu prawnego jest ujmowane w ewidencji pozabilansowej.

Grunty własne / w tym: prawo wieczystego użytkowania gruntu/ nie podlegają umorzeniu.

Środki trwałe są umarzane wg metody liniowej przez określony z góry okres ekonomicznej użyteczności począwszy od pierwszego miesiąca następującego po miesiącu, w którym wprowadzono je do ewidencji.

Środki trwałe o wartości początkowej poniżej 3.500 zł dla celów bilansowych i podatkowych amortyzowane są jednorazowo w miesiącu następującym po miesiącu, w którym wprowadzono je do ewidencji.

Środki trwałe o wartości początkowej do 150.000,00 zł są amortyzowane z zastosowaniem stawek amortyzacyjnych zgodnych z podatkowymi. Dla celów podatkowych przyjmowane są stawki amortyzacyjne wynikające z ustawy z dnia 15 lutego 1992 roku o podatku

dochodowym od osób prawnych określającej wysokość amortyzacji stanowiącej koszty uzyskania przychodów.

W momencie likwidacji lub sprzedaży środków trwałych, wartość netto jest wyksięgowywana, a wynik likwidacji lub sprzedaży jest odnoszony w ciężar rachunku zysków i strat.

Wartości końcowe oraz okresy użytkowania składników rzeczowych aktywów trwałych należy poddawać corocznym przeglądom, analizom i aktualizować stosowaną w następnych okresach bilansową stawkę amortyzacyjną.

Nie częściej niż na koniec każdego roku obrotowego w Grupie dokonuje się weryfikacji wartości bilansowych środków trwałych, w celu porównania ich z wartościami rynkowymi. W przypadku nie stwierdzenia znaczących rozbieżności pomiędzy wartością bilansową a wartością godziwą posiadanych rzeczowych aktywów trwałych, przyjmuje się ich wartości bilansowe jako wiarygodne i obowiązujące na dany rok.

3) Środki trwałe w budowie

Środki trwałe w budowie wycenia się w wysokości ogółu kosztów pozostających w bezpośrednim związku z ich nabyciem lub wytworzeniem, pomniejszonych o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości. W uzasadnionych przypadkach do ceny nabycia lub kosztu wytworzenia środków trwałych w budowie zalicza się różnice kursowe z wyceny należności i zobowiązań oraz odsetki od zobowiązań finansujących wytworzenie lub nabycie środków trwałych.

Środki trwałe w budowie obejmują w szczególności:

- wydatki na nabycie gruntów,
- roboty i usługi wykonane przez jednostki obce, w tym także zakup środków trwałych w budowie od innych jednostek,
- wyroby, roboty i usługi własnej działalności gospodarczej wykonane na rzecz środków trwałych w budowie,
- koszty likwidacji nieprzenośnych środków trwałych (w tym również ich wartość netto) burzonych w związku ze środkiem trwałym w budowie,
- koszty częściowej likwidacji (rozbiórki, demontażu) obiektów przebudowywanych lub modernizowanych,
- nieodpłatnie otrzymane środki trwałe w budowie,
- maszyny i urządzenia przekazane do montażu lub zainstalowania przed oddaniem do eksploatacji, a także maszyny i urządzenia nie wymagające montażu lub zainstalowania,
- odsetki, prowizje i ujemne i dodatnie różnice kursowe od kredytów, pożyczek i zobowiązań za okres realizacji środka trwałego w budowie.

Do kosztów środków trwałych w budowie nie zalicza się odsetek od kredytów inwestycyjnych po zakończeniu budowy, kar i odszkodowań umownych oraz kosztów przetargów, ogłoszeń, zawierania umów, składania zamówień związanych z środkami trwałymi w budowie (obciążają one koszty działalności podstawowej).

Odpisy spowodowane trwałą utratą wartości środków trwałych w budowie księgowane są w ciężar konta pozostałych kosztów operacyjnych. W przypadku ustania przyczyny utworzenia odpisu aktualizującego z tytułu trwałej utraty wartości zwiększa się wartość

środka trwałego w budowie o odpowiednią część odpisu i odpis podlega zaliczeniu do przychodów operacyjnych. Prezentacyjnie na dzień bilansowy w sprawozdaniu finansowym odpisy te per saldem (rozwiązane i utworzone) korygują koszty zarządu.

Na dzień bilansowy środki trwałe w budowie wycenia się w wysokości ogółu kosztów poniesionych w bezpośrednim związku z ich nabyciem lub wytworzeniem, pomniejszonych o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

4) Inwestycje długoterminowe i instrumenty finansowe

Inwestycje stanowią nabyte aktywa w celu osiągnięcia korzyści ekonomicznych wynikających z przyrostu wartości tych aktywów, uzyskania z nich przychodów w formie odsetek, dywidend (udziałów w zyskach) lub innych pożytków, w tym również z transakcji handlowej.

Do głównych instrumentów finansowych, które występują w Grupie należą:

- 1) instrumenty pochodne, tj. terminowe transakcje walutowe typu forward, opcje walutowe i inne struktury opcyjne złożone z w/w transakcji
- 2) pożyczki i należności tj. pożyczki udzielone, należności z tyt. dostaw i usług i pozostałe należności
- 3) długoterminowe aktywa finansowe dostępne do sprzedaży tj. udziały i akcje w jednostkach pozostałych
- 4) zobowiązania finansowe, tj. zobowiązania z tyt. kredytów bankowych, zobowiązania z tyt. dostaw i usług i pozostałe zobowiązania

Zyski lub straty wynikające ze składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego, kwalifikowanego jako wyceniane wg wartości godziwej przez wynik finansowy, ujmuje się w przychodach lub kosztach.

Przez określenie długoterminowe rozumie się aktywa, które nie mają terminu wymagalności, a jeżeli są płatne i wymagalne to termin ten jest dłuższy niż 12 miesięcy od daty ich założenia, wystawienia lub nabycia lub przekracza normalny cykl operacyjny w spółkach. Aktywa te nie są przeznaczone do sprzedaży według stanu na dzień sporządzenia bilansu, choć mogą być do niej dostępne. Prezentowane są one w sprawozdaniu finansowym jako inwestycje długoterminowe.

W Grupie ujmuje się aktywa finansowe lub zobowiązanie finansowe w bilansie, w momencie, kiedy poszczególna spółka staje się stroną umowy dotyczącej instrumentu finansowego. Aktywa finansowe wprowadza się do ksiąg rachunkowych na dzień zawarcia kontraktu w cenie nabycia, to jest w wartości godziwej poniesionych wydatków lub przekazanych w zamian innych składników majątkowych. Zobowiązania finansowe wycenia się natomiast w wartości godziwej uzyskanej kwoty lub wartości otrzymanych innych składników majątkowych.

Grupa nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń.

5) Zapasy

Zapasy są to aktywa przeznaczone do dalszej sprzedaży w toku zwykłej działalności gospodarczej, będące w trakcie produkcji przeznaczone na sprzedaż lub mające postać

materiałów lub dostaw surowców zużywanych w procesie produkcyjnym lub w trakcie świadczenia usług.

Zapasy obejmują nabyte w celu zużycia na własne potrzeby materiały, zakupione w celu sprzedaży w stanie nie przetworzonym towary oraz wytworzone lub przetworzone, zdane do sprzedaży produkty gotowe, a także półprodukty, jak i produkcję w toku.

Zapasy wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia lub też w wartości netto możliwej do uzyskania, w zależności od tego, która z kwot jest niższa.

Na zapasy Grupy składają się:

- materiały i surowce na składzie
- półprodukty i produkty w toku,
- produkty gotowe,
- towary,
- zaliczki na dostawy.

Wartość i rozchód materiałów, wyrobów gotowych, produkcji w toku, półfabrykatów objętych ewidencją ilościowo-wartościową ustala się wg następujących zasad:

a) surowce, materiały pozostałe i towary - wg średnioważonych cen nabycia z danego miesiąca,

b) wyroby gotowe, produkcja w toku i półfabrykaty - według średniego rzeczywistego kosztu wytworzenia.

Na dzień bilansowy realizowane, zawarte umowy o usługi, wycenia się w oparciu o metodę „stopnia zaawansowania” usług. Stopień zaawansowania usługi ustala się na podstawie relacji kosztów już poniesionych do planowanych, aktualizowanych bieżąco kosztów wykonania zlecenia. Wysokość robót w toku ustalana jest na podstawie przeprowadzonych inwentaryzacji (spisy z natury) odzwierciedlających aktualny stan prac.

Celem określenia stopnia zaawansowania zlecenia prowadzona jest szczegółowa ewidencja zleceń.

Całość produkcji w toku z tytułu realizacji usług odnoszona jest w ciężar kosztów okresu bieżącego.

Przychody z realizowanych zleceń wyceniane są w oparciu o planowane przychody i stopień zaawansowania danego zlecenia. Przychód z wyceny ujmowany jest w przychodach ze sprzedaży danego sprawozdawczego okresu oraz należnościach z tytułu dostaw i usług.

Na dzień bilansowy dokonuje się odpisów aktualizujących wartość materiałów, towarów, wyrobów gotowych, półfabrykatów - jeżeli wystąpią przyczyny uzasadniające ich dokonanie – tj. w związku z istotną utratą wartości oraz w związku z ich wyceną według cen sprzedaży netto (tzw. ostrożna wycena), które zalicza się do pozostałych kosztów operacyjnych.

Urealnienie wyceny zapasów należy przeprowadzać w oparciu o analizę struktury wiekowej dokonując odpisów aktualizujących w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych w następujący sposób:

- zapasy nie wykazujące obrotu od 1 do 2 lat – 50% wartości,
- zapasy nie wykazujące obrotu powyżej 2 lat – 100% wartości.

Na urealnienie wyceny zapasów wpływają również inne czynniki i okoliczności, które powodują konieczność ich aktualizacji.

Odpisy te prezentowane są per saldo (zwiększenia i rozwiązania):

- dotyczące materiałów - jako składnik technicznego kosztu wytworzenia,

- dotyczące wyrobów gotowych, półfabrykatów, produkcji w toku – jako składnik kosztów zarządu.

Po zbyciu zapasów za kwotę wyższą niż ich wartość netto, w części stanowiącej różnicę pomiędzy kwotą uzyskaną, a ich wartością netto utworzony odpis aktualizacyjny jest odnoszony jako zmniejszenie kosztu wytworzenia.

6) Należności i zobowiązania

W Grupie ujmuje się należności i zobowiązania z podziałem na krótkoterminowe i długoterminowe.

Do należności krótkoterminowych kwalifikuje się wszystkie należności z tytułu dostaw i usług niezależnie od umownego terminu wymagalności, oraz wszystkie pozostałe tytuły wymagalne w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego, nie będące aktywami finansowymi, a także z tytułu dostaw i usług powyżej 12 miesięcy nie wykraczające poza normalny cykl operacyjny. Należności krótkoterminowe obejmują również bieżącą część należności długoterminowych.

Należności długoterminowe, to należności z innych tytułów aniżeli należności z tytułu dostaw i usług, których termin spłaty przypada w okresie dłuższym niż rok od dnia bilansowego, a więc w roku przyszłym i później, a także z tytułu dostaw i usług wykraczających poza normalny cykl operacyjny.

Pożyczki i należności długoterminowe są aktywami finansowymi nie będącymi instrumentami pochodnymi, z ustalonymi lub możliwymi do określenia płatnościami. W Grupie wycenia się je według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej.

Należności i roszczenia wykazuje się w kwocie wymagającej zapłaty, to jest z uwzględnieniem należnych odsetek. Odsetki naliczane i księgowane są na dobro przychodów finansowych. Na całą kwotę niezapłaconych odsetek od nieterminowych płatności tworzony jest odpis aktualizacyjny w ciężar kosztów finansowych.

Oszacowanie odpisów na należności wątpliwe następuje, gdy uzyskanie pełnej kwoty należności przestaje być prawdopodobne, na podstawie analizy sytuacji finansowej i majątkowej dłużnika oraz na podstawie struktur wiekowych sald należności. Po upływie 6 miesięcy od daty wymagalności płatności za sprzedane wyroby i braku wpływu należności dokonuje się odpisu aktualizującego w wysokości 50 % wątpliwej należności, a po upływie 1 roku 100% należności. Odpisów aktualizujących należności dokonuje się również w sytuacji powzięcia informacji o zagrożeniu zapłaty za dany towar w wysokości 100% wątpliwej należności.

Utworzone odpisy aktualizujące należności (per saldo rozwiązanie i utworzenie) korygują koszty sprzedaży

Pod pojęciem zobowiązania rozumie się wynikający z przeszłych zdarzeń obowiązek wykonania świadczeń o wiarygodnie określonej wartości, które spowodują wykorzystanie już posiadanych lub przyszłych aktywów w Grupie.

Zobowiązania krótkoterminowe to ogół zobowiązań z tytułu dostaw i usług w normalnym cyklu produkcyjnym, a także całość lub ta część pozostałych zobowiązań, które stają się wymagalne w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Zobowiązania długoterminowe obejmują zobowiązania lub ich część, w stosunku do której termin wymagalności przypada co najmniej po upływie roku licząc od dnia bilansowego.

W pozycji tej wykazuje się również długoterminową część kredytów bankowych i pożyczek, a także z tytułu dostaw i usług powyżej 12 miesięcy wykraczające poza normalny cykl operacyjny. Podział kredytu i pożyczki na część długo i krótkoterminową następuje na zasadach opisanych wyżej.

Zobowiązania finansowe z tytułu kredytów i pożyczek wycenia się w momencie ich początkowego ujęcia w księgach w cenie nabycia odpowiadającej wartości godziwej otrzymanych środków pieniężnych, pomniejszonych o koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki. W następnych okresach, kredyty i pożyczki są wyceniane według zamortyzowanej ceny nabycia, przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej. Przy ustalaniu zamortyzowanej ceny nabycia uwzględnia się wszystkie koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki oraz dyskonta lub premie uzyskane przy rozliczaniu zobowiązania.

Zobowiązania wycenia się w kwocie wymagającej zapłaty, tzn. że do zobowiązań, których termin wymagalności już minął dolicza się odsetki za zwłokę w zapłacie.

Zobowiązania i należności długo i krótkoterminowe wyrażone w walutach obcych wycenia się na dzień bilansowy przy zastosowaniu kursu zamknięcia, co oznacza, iż na dzień bilansowy należności i zobowiązania wycenione zostaną według kursu średniego NBP ogłoszonego na ten dzień.

Dodatnie różnice kursowe powstałe w wyniku przeliczenia należności i zobowiązań wyrażonych w walutach obcych korygują odpowiednio przychody ze sprzedaży i koszt wytworzenia sprzedanych produktów.

Ujemne różnice kursowe powstałe w wyniku przeliczenia należności i zobowiązań wyrażonych w walutach obcych korygują odpowiednio koszty sprzedaży i koszt wytworzenia sprzedanych produktów.

W uzasadnionych przypadkach ujemne i dodatnie różnice kursowe odnosi się w koszt wytworzenia środków trwałych lub wartości niematerialnych i prawnych.

7) Środki pieniężne

Środki pieniężne oraz ich ekwiwalenty obejmują: środki pieniężne w kasie, na rachunkach bankowych oraz lokaty i krótkoterminowe papiery wartościowe z terminem zapadalności do 3-ech miesięcy.

Środki pieniężne wykazuje się w wartości nominalnej. W przypadku środków zgromadzonych na rachunkach bankowych wartość nominalna obejmuje doliczone lub ewentualnie potrącone przez bank odsetki.

Krajowe środki pieniężne w kasie i na rachunkach bankowych wycenia się według wartości nominalnej.

Wpływ walut na dewizowy rachunek bankowy wycenia się wg kursu kupna walut stosowanych na ten dzień przez bank prowadzący rachunek dewizowy, zaś rozchód walut wycenia się wg kursu sprzedaży banku stosowanego na dzień ich rozchodu.

Środki pieniężne wyrażone w walutach obcych wycenia się na dzień bilansowy przy zastosowaniu natychmiastowego kursu zamknięcia tj. według kursu średniego NBP ogłoszonego na ten dzień.

8) Rozliczenia międzyokresowe kosztów - krótko- i długoterminowe

Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe kosztów obejmują wydatki dotyczące miesięcy następujących po okresie objętym sprawozdaniem finansowym, wycenione w wysokości faktycznie poniesionej /min. ubezpieczenia majątkowe i osobowe, gwarancje ubezpieczeniowe, koszty prac rozwojowych do momentu przyjęcia na wartości niematerialne i prawne, prenumeraty i inne wydatki dot. przyszłych okresów/, które da się jednoznacznie określić i przyporządkować do tych okresów. Wydatki te – z wyłączeniem ubezpieczeń i kosztów prac rozwojowych oraz innych, o wartościach istotnych - są rozliczane jednorazowo w koszty stycznia – w roku, którego dotyczą.

Tytuły czynnych rozliczeń międzyokresowych, które nie dotyczą normalnego cyklu działalności operacyjnej poszczególnych spółek Grupy, a ich okres rozliczenia nastąpi w czasie dłuższym niż 12 miesięcy od dnia bilansowego, wykazywane są na dzień bilansowy w rozliczeniach międzyokresowych długoterminowych.

Wydatki o wartościach istotnych - są rozliczane proporcjonalnie do okresu czasu którego dotyczą, natomiast pozostałe są rozliczane jednorazowo w koszty stycznia – w roku, którego dotyczą.

9) Kapitały własne

Kapitały (fundusze) własne ujmuje się w księgach rachunkowych w wartości nominalnej według ich rodzajów i zasad określonych przepisami prawa, statutu.

Kapitał własny obejmuje kapitał podstawowy (akcyjny), kapitał zapasowy i rezerwowy, zysk (strata) netto danego okresu i niepodzielony wynik z lat ubiegłych.

Kapitał podstawowy wykazuje się w wysokości określonej w statucie i wpisanej w rejestrze handlowym. Zadeklarowane, lecz nie wniesione wkłady kapitałowe ujmuje się jako należne wpłaty na poczet kapitału. Akcjonariusze mogą zwiększać lub zmniejszać kapitał zgodnie z Kodeksem Handlowym. Jeżeli zwiększenie następuje na skutek podwyższenia kapitału, księgowane jest dopiero pod datą zarejestrowania zmiany przez sąd. Do czasu zarejestrowania zmiany, kwoty wniesione przez akcjonariuszy powinny być wykazywane jako rozrachunki.

Kapitał podstawowy (akcyjny) może być obniżony poprzez umorzenie akcji jedynie w przypadku gdy statuty spółek Grupy to przewidują.

Wycena kapitału podstawowego w pasywach bilansu następuje w wartości nominalnej.

Kapitał zapasowy tworzony jest z podziału zysku, przeniesienia z kapitału rezerwowego z aktualizacji wyceny oraz nadwyżki wartości emisyjnej akcji powyżej ich wartości nominalnej pomniejszonej o koszty tej emisji. Pozostała część kosztów emisji zaliczana jest do kosztów finansowych.

Kapitał zapasowy (w momencie zastosowania MSR) powiększony jest także o aktualizację wyceny rzeczowych aktywów trwałych, będącego skutkiem przeszacowania środków trwałych na mocy odrębnych ustaw.

Zmniejszenia i zwiększenia kapitału zapasowego następują na podstawie uchwał Walnego Zgromadzenia, z wyjątkiem ruchu na kapitale z aktualizacji wyceny, który zostaje potwierdzony uchwałą Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy po fakcie.

Udziały lub akcje własne wyceniane są w cenie nabycia i wykazywane w kwocie ujemnej w kapitale własnym.

Kapitał rezerwowy z aktualizacji wyceny tworzony jest w związku z wyceną instrumentów finansowych, oraz wyceną majątku spółek do wartości godziwej.

10) Rezerwy na zobowiązania i rozliczenia międzyokresowe bierne kosztów

Rezerwy są zobowiązaniami, których kwota lub termin zapłaty nie są pewne.

Rezerwę tworzy się, gdy:

- a) na spółce ciąży obowiązek /prawny lub zwyczajowy/ wynikający ze zdarzeń przeszłych,
- b) prawdopodobne jest, że wypełnienie obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków uosabiających korzyści ekonomiczne,
- c) można oszacować wiarygodnie kwotę tego obowiązku

Jeśli warunki te nie są spełnione, rezerwy nie tworzy się.

Wysokość rezerw powinna być jak najbardziej właściwym szacunkiem nakładów niezbędnych do wypełnienia istniejącego obowiązku na dzień bilansowy, czyli:

- a) kwotą – jaką zgodnie z racjonalnymi przesłankami Spółka zapłaciłaby w ramach wypełnienia obowiązku na dzień bilansowy lub,
- b) kwotą, jaką zapłaciłaby na rzecz strony trzeciej w zamian za przejęcie na siebie obowiązku w tym samym terminie.

Rezerwę wycenia się uwzględniając ryzyko i niepewność - niepewność jednak nie usprawiedliwia tworzenia nadmiernych rezerw, ani celowego zawyżania zobowiązań, dyskontując rezerwy – jeśli skutek zmiany wartości pieniądza w czasie jest istotny, uwzględniając zdarzenia przyszłe, takie jak zmiany prawne i zmiany technologiczne, jeśli dysponuje się wystarczającymi dowodami na to, że zmiany takie nastąpią, nie uwzględniając zysków z przypuszczalnych likwidacji aktywów, nawet, jeśli przypuszczalna likwidacja jest blisko związana ze zdarzeniem, które jest przyczyną powstania rezerwy.

Rezerwy tworzone są na poniższe tytuły:

udzielone gwarancje i poręczenia,
skutki toczącego się postępowania sądowego i odwoławczego,
odprawy emerytalno-rentowe,
przyszłe zobowiązania związane z restrukturyzacją
inne przyszłe zobowiązania, mogące istotnie wpłynąć na sytuację poszczególnych spółek w Grupie w przyszłym okresie.

Rozliczenia międzyokresowe bierne kosztów dokonywane są w wysokości prawdopodobnych zobowiązań przypadających na bieżący okres sprawozdawczy. Do biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów zalicza się min.:

- koszty nie wykorzystanych urlopów wraz ze składkami ZUS,
- rezerwy na nie wypłacone premie dla pracowników, prokurentów i członków zarządu,
- rezerwa na przyszłe koszty finansowe
- rezerwa na koszty celem zachowania współmierności przychodów i kosztów,
- inne przyszłe zobowiązania, w tym. min: prowizje od sprzedanych produktów, koszty audytu, opłaty licencyjne i produktowe,

Rozliczenia międzyokresowe bierne wykazuje się w pozycji bilansu – Rezerwy na zobowiązania.

11) Rezerwy na świadczenia pracownicze

Pracownicy poszczególnych Spółek w Grupie mają prawo do odpraw emerytalno-rentowych, które są wypłacane jednorazowo przy odejściu na emeryturę lub rentę zgodnie z zasadami wynagradzania

w poszczególnych Spółkach. Wysokość świadczeń zależy od wysokości średniego wynagrodzenia oraz stażu pracy.

Wartość zobowiązań poszczególnych Spółek w Grupie z tytułu odpraw emerytalno-rentowych wyliczana jest przez licencjonowanego aktuariusza raz w roku lub częściej, w przypadku wystąpienia istotnych zmian w strukturze zatrudnienia pracowników.

12) Rezerwa i aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

W związku z przejściowymi różnicami między wykazywaną w księgach rachunkowych wartością aktywów i pasywów, a ich wartością podatkową oraz stratą podatkową możliwą do odliczenia

w przyszłości, Spółka tworzy rezerwę i ustala aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego, którego jest podatnikiem.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ustala się w wysokości kwoty przewidzianej w przyszłości do odliczenia od podatku, w związku z ujemnymi różnicami przejściowymi, które spowodują w przyszłości zmniejszenie podstawy obliczenia podatku dochodowego.

Rezerwę z tytułu odroczonego podatku dochodowego tworzy się w wysokości kwoty podatku dochodowego, wymagającej w przyszłości zapłaty, w związku z występowaniem dodatnich różnic przejściowych, to jest różnic, które spowodują zwiększenie podstawy obliczenia podatku dochodowego w przyszłości.

W odniesieniu do przejściowych różnic między wykazywaną w księgach rachunkowych wartością aktywów trwałych a ich wartością podatkową poszczególne Spółki w Grupie ustalają aktywa i rezerwę z tytułu podatku odroczonego, która jest ujmowana w sprawozdaniu finansowym „per saldo”.

Wysokość rezerwy i aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego ustala się przy uwzględnieniu stawek podatku dochodowego obowiązujących w roku powstania obowiązku podatkowego.

Podatek odroczony powinien być wykazywany w rachunku zysków i strat w pozycji „Podatek dochodowy”.

Podatek odroczony dotyczący pozycji, które w danym okresie zwiększyły lub zmniejszyły bezpośrednio kapitał własny ujmuje się bezpośrednio w kapitale własnym.

13) Rozliczenia międzyokresowe przychodów

Rozliczenia międzyokresowe przychodów dokonywane z zachowaniem zasady ostrożności, obejmują w szczególności:

- równowartość otrzymanych lub należnych od kontrahentów środków z tytułu świadczeń, których wykonanie nastąpi w następnych okresach sprawozdawczych, które ujmuje się w sprawozdaniu jako zaliczki na poczet dostaw,
- zafakturowane dostawy kontrahentom zagranicznym /eksport i WDT/, które jeszcze nie zostały dostarczone do miejsca przeznaczenia /z uwzględnieniem warunków dostawy na bazie INCOTERMS 2000/.

14) Zasady ewidencji przychodów i kosztów

Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług, rabaty i upusty ujmowane są w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że poszczególne spółki uzyskają korzyści ekonomiczne związane z daną transakcją oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób.

W poszczególnych Spółkach Grupy przychody ujmuje się, jeżeli spełnione zostały następujące warunki:

- Spółka przekazała nabywcy znaczące ryzyko i korzyści wynikające z praw własności do towarów,
- Spółka przestaje być trwale zaangażowana w zarządzanie sprzedanymi towarami w stopniu w jakim zazwyczaj funkcję taką realizuje się wobec towarów, do których ma się prawo własności, ani też nie sprawuje nad nimi efektywnej kontroli,
- kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób,
- istnieje prawdopodobieństwo, że Spółka uzyska korzyści ekonomiczne z tytułu transakcji oraz
- koszty poniesione, oraz te, które zostaną poniesione przez Spółkę w związku z transakcją można wycenić w wiarygodny sposób.

W Grupie ewidencjonuje się koszty w układzie rodzajowym i kalkulacyjnym. Koszt sprzedanych produktów, towarów i materiałów obejmuje koszty bezpośrednio z nimi związane oraz uzasadnioną część kosztów pośrednich, co szczegółowo przedstawiono poniżej.

Koszty bezpośrednio obejmują wartość zużytych materiałów bezpośrednich, koszty pozyskania i przetworzenia związane bezpośrednio z produkcją i inne koszty poniesione w związku z doprowadzeniem produktu do postaci i miejsca, w jakich się znajduje w dniu wyceny. Do uzasadnionej, odpowiedniej do okresu wytwarzania produktu, części kosztów pośrednich zalicza się zmienne pośrednie koszty produkcji oraz tę część kosztów stałych, pośrednich kosztów produkcji, które odpowiadają poziomowi tych kosztów przy normalnym wykorzystaniu zdolności produkcyjnych. Za normalny poziom wykorzystania zdolności produkcyjnych uznaje się przeciętną, zgodną z oczekiwanymi w typowych warunkach, wielkość produkcji za daną liczbę okresów lub sezonów, przy uwzględnieniu planowych remontów. Jeżeli nie jest możliwe ustalenie kosztu wytworzenia produktu, jego wyceny dokonuje się według ceny sprzedaży netto takiego samego lub podobnego produktu, pomniejszonej

o przeciętnie osiągany przy sprzedaży, a w przypadku produkcji w toku – także z uwzględnieniem stopnia jego przetworzenia.

Cześć stałych pośrednich kosztów produkcji, która nie odpowiada poziomowi kosztów przy normalnym wykorzystaniu zdolności produkcyjnych stanowi koszt okresu, w którym została poniesiona.

Przychody i koszty dotyczące tej samej transakcji ujmowane są równolegle - zasada współmierności.

Koszty, w tym gwarancje i inne koszty, które będą ponoszone po dostarczeniu towarów, można wycenić w wiarygodny sposób, jeżeli zostały spełnione inne warunki ujmowania przychodów. Nie można natomiast ujmować przychodów, jeżeli nie jest możliwa wiarygodna wycena kosztów. W takim przypadku kwoty zapłaty już otrzymane ze sprzedaży towarów ujmuje się jako zobowiązanie.

Przychody z tytułu odsetek, dywidend, tantiem ujmuje się w oparciu o następujące zasady:

- odsetki ujmuje się sukcesywnie w miarę upływu czasu z uwzględnieniem efektywnej rentowności osiągniętej z tytułu użytkowania aktywów,
- tantiemy ujmuje się w oparciu o zasadę memoriału, zgodnie z istotą stosownej umowy oraz
- dywidendy ujmuje się w momencie ustalenia praw udziałowców do ich otrzymania.

15) Transakcje w walutach obcych

Wyrażone w walucie obcej operacje gospodarcze ujmuje się w ciągu roku w walucie funkcjonalnej dla Grupy, odpowiednio po kursie:

- a) pozycje pieniężne w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursu zamknięcia,
- b) pozycje niepieniężne wyceniane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursu wymiany z dnia transakcji oraz
- c) pozycje niepieniężne wyceniane w wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursów wymiany, które obowiązywały w dniu, na który wartość godziwa została ustalona.

Wartość bilansową pozycji ustala się w powiązaniu z innymi stosownymi standardami.

Wszystkie różnice kursowe powstałe w wyniku zmian kursów wymiany walut po dacie transakcji są odnoszone w ciężar rachunku zysków i strat.

16) Podatek dochodowy

Podatek dochodowy wykazany w rachunku zysków i strat obejmuje część bieżącą i odroczoną. Bieżące zobowiązanie podatkowe poszczególnych spółek jest ustalane na podstawie aktualnie obowiązujących przepisów podatkowych i ustalonego dochodu do opodatkowania.

Podatek odroczony wyliczany jest przy zastosowaniu metody bilansowej, uwzględniającej różnice przejściowe między wykazaną w księgach rachunkowych wartością aktywów i pasywów a ich wartością podatkową.

17) Zysk netto na akcje

Zysk netto na akcję dla każdego okresu jest obliczany poprzez podzielenie zysku netto Grupy za dany okres przez średnią ważoną liczbę akcji w danym okresie sprawozdawczym.

Zmiany zasad (polityki) rachunkowości związane ze zmianami obowiązujących standardów i interpretacji

Poniżej zostały przedstawione opublikowane nowe standardy i interpretacje KIMSF, które zostały opublikowane przez Radę ds. Międzynarodowych Standardów Rachunkowości i są obowiązujące dla okresów sprawozdawczych rozpoczynających się po 1 stycznia 2010 i później, które Grupa stosuje w zakresie, dotyczącym Grupy w danym okresie sprawozdawczym.

➤ Zmiany do MSSF 1

W dniu 23 lipca 2009 r. Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) opublikowała zmiany do Międzynarodowego Standardu Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) 1 Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy, zwane dalej „zmianami do MSSF 1”. Zgodnie ze zmianami do MSSF 1 jednostki prowadzące działalność w sektorze ropy naftowej i gazu ziemnego przechodzące na MSSF mogą stosować w odniesieniu do zasobów ropy naftowej i gazu ziemnego wartości bilansowe wyznaczone zgodnie z wcześniej stosowanymi zasadami rachunkowości. Od jednostek decydujących się na stosowanie tego zwolnienia należy wymagać, aby wyceniały zobowiązania z tytułu wycofania z eksploatacji, rekultywacji i zobowiązania o podobnym charakterze w odniesieniu do zasobów ropy naftowej i gazu ziemnego zgodnie z MSR 37 Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe oraz aby uwzględniały dane zobowiązanie w zyskach zatrzymanych. Zmiany do MSSF 1 dotyczą również ponownej oceny dotyczącej ustalania, czy umowa zawiera leasing. Grupa zacznie stosować standard do rocznych sprawozdań finansowych rozpoczynających się 1 stycznia 2011 r.

➤ MSSF 2 (Z) „Płatności w formie akcji”

Zmieniony MSSF 2 został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 23 marca 2010 r., spółki zobowiązane są stosować wprowadzone zmiany standardu najpóźniej wraz z rozpoczęciem swojego pierwszego roku obrotowego rozpoczynającego się po dniu 31 grudnia 2009r.

Niniejszego standardu nie stosuje się w odniesieniu do transakcji, w wyniku których jednostka nabywa dobra jako część aktywów netto, nabytych w wyniku połączenia jednostek, w myśl definicji zawartej w MSSF 3 Połączenia jednostek (zaktualizowanym w 2008 r.), w odniesieniu do połączenia jednostek lub przedsięwzięć znajdujących się pod wspólną kontrolą tak jak je opisują paragrafy B1-B4 MSSF 3, ani w odniesieniu do wniesienia przedsięwzięcia przy tworzeniu wspólnych przedsięwzięć w myśl definicji zawartej w MSR 31 Udziały we wspólnych przedsięwzięciach. W związku z powyższym instrumenty kapitałowe wyemitowane w ramach połączenia jednostek gospodarczych w zamian za kontrolę nad jednostką przejętą nie są objęte zakresem niniejszego standardu. Jednakże w zakres niniejszego standardu wchodzi instrumenty kapitałowe przyznane pracownikom jednostki (i dlatego są objęte zakresem niniejszego standardu).

Ponadto MSSF 3 (zaktualizowany w 2008 r.) i zmiany MSSF wydane w kwietniu 2009 r. zmieniły paragraf 5 MSSF 2. Zmiany te stosuje się w odniesieniu do rocznych okresów sprawozdawczych rozpoczynających się 1 lipca 2009 r. i później. Dopuszcza się wcześniejsze stosowanie. Jeżeli jednostka zastosuje MSSF 3 (zaktualizowany w 2008 r.) w odniesieniu do wcześniejszego okresu, zmiany te również będą miały zastosowanie do tego wcześniejszego okresu.

➤ **Zmiany do MSSF 2 „Płatności w formie akcji”**

Zmiany do MSSF 2 „Płatności w formie akcji” zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 18 czerwca 2009 r. i obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2010 r. lub po tej dacie. Zmiany precyzują ujęcie płatności w formie akcji rozliczanych gotówkowo wewnątrz grupy kapitałowej. Zmiany uściślają zakres MSSF 2 oraz regulują łączne stosowanie MSSF 2 oraz innych standardów. Zmiany wprowadzają do standardu zagadnienia uregulowane wcześniej w interpretacjach KIMSF 8 oraz KIMSF 11.

➤ **Zmiany do MSSF 2 Płatności w formie akcji**

W dniu 18 czerwca 2009 r. Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) opublikowała zmiany do Międzynarodowego Standardu Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) 2 Płatności w formie akcji. Zmiany do MSSF 2 precyzują ujmowanie transakcji płatności w formie akcji, w ramach których płatność na rzecz dostawcy dóbr lub usług dokonywana jest w środkach pieniężnych, a zobowiązanie zaciąga inna jednostka należąca do grupy kapitałowej (transakcje płatności w formie akcji rozliczane w środkach pieniężnych w grupie kapitałowej).

➤ **MSSF 3 (Z) „Połączenia jednostek gospodarczych”**

Zmieniony MSSF 3 został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 10 stycznia 2008 r. i obowiązuje prospektywnie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2009 r. lub po tej dacie. Zmieniony standard nadal stosuje metodę nabycia do połączeń jednostek gospodarczych, lecz z pewnymi istotnymi zmianami. Na przykład, wszystkie płatności dokonane z tytułu nabycia przedsiębiorstwa należy ujmować według wartości godziwej w dniu nabycia, przy czym płatności warunkowe klasyfikowane jako zobowiązanie, podlegają późniejszej ponownej wycenie przez rachunek zysków i strat. Dodatkowo zmieniony standard zawiera nowe wytyczne dla zastosowania metody nabycia, w tym traktowanie kosztów transakcji jako kosztu okresu, w który został on poniesiony. Ponadto, wprowadzone zmiany zawierają możliwość wyboru ujęcia udziałów mniejszości (udział nie sprawujący kontroli) albo według wartości godziwej albo ich proporcjonalnego udziału w zidentyfikowanych aktywach netto przejmowanej jednostki.

➤ **MSSF 5 „Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana”**

Zmieniony MSSF 5 został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 23 marca 2010 r. i obowiązuje prospektywnie dla okresów sprawozdawczych rozpoczynających się 1 stycznia 2010 r. i później. Dopuszcza się wcześniejsze stosowanie. Wcześniejsze zastosowanie jest dozwolone. Jeżeli jednostka zastosuje tę zmianę w odniesieniu do wcześniejszego okresu, to fakt ten ujawnia.

Wprowadzone zmiany określają ujawnienia, które są wymagane w związku z aktywami trwałymi (lub grupami przeznaczonymi do zbycia) zaklasyfikowanymi jako przeznaczone do sprzedaży lub jako działalność zaniechana.

➤ **Zmiany do MSSF 7**

W dniu 28 stycznia 2010 r. Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) opublikowała dokument Ograniczone zwolnienie jednostek stosujących MSSF po raz pierwszy z ujawniania informacji porównawczych zgodnie z MSSF 7, zawierający zmianę do Międzynarodowego Standardu Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) 1. W

obliczu faktu, że jednostki stosujące MSSF po raz pierwszy nie mają dotychczas możliwości korzystania ze zwolnienia z ujawniania informacji porównawczych dotyczących wyceny według wartości godziwej i ryzyka płynności, przewidzianego w MSSF 7 dla okresów porównawczych kończących się przed dniem 31 grudnia 2009 r., celem zmiany do MSSF 1 jest zapewnienie takiego opcjonalnego zwolnienia również tym jednostkom. Zgodnie z zamianami do MSSF 7 jednostka nie musi ujawniać informacji wymaganych na mocy tych zmian w przypadku:

- okresów rocznych lub śródrocznych, w tym sprawozdań z sytuacji finansowej, prezentowanych w trakcie rocznego okresu porównawczego kończącego się przed 31 grudnia 2009 r., lub

- sprawozdań z sytuacji finansowej prezentowanych z początkiem najwcześniejszego okresu porównawczego w terminie przed 31 grudnia 2009 r.

Wcześniejsze zastosowanie jest dozwolone. Jeżeli jednostka zastosuje te zmiany w odniesieniu do wcześniejszego okresu, fakt ten ujawnia.

➤ **MSSF 8 (Z) „Segmenty operacyjne”**

Zmieniony MSSF 8 został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 23 marca 2010 r. i obowiązuje prospektywnie dla okresów sprawozdawczych rozpoczynających się 1 stycznia 2010 r. i później. Dopuszcza się wcześniejsze stosowanie. Jeżeli jednostka zastosuje tę zmianę w odniesieniu do wcześniejszego okresu, to fakt ten ujawnia.

Poprawki zawierają zmiany w ujawnianiu informacji o zysku lub stracie, aktywach i zobowiązaniach.

➤ **Zmiany do MSSF 8 Segmenty operacyjne**

Zmiany do MSSF 8 „Segmenty operacyjne” zostały w roku 2009 opublikowane Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR). Zmiany do MSSF 8 dotyczą ujawniania informacji na temat, w jakim jest zależna od jej głównych klientów. Jeżeli przychody z tytułu transakcji z zewnętrznym pojedynczym klientem stanowią 10 lub więcej procent łącznych przychodów jednostki, jednostka ujawnia ten fakt, łączną kwotę przychodów uzyskanych od każdego tego rodzaju klienta oraz wskazuje segment lub segmenty wykazujące te przychody. Jednostka nie ma obowiązku ujawniania tożsamości głównego klienta, ani określania kwoty przychodów, które każdy z segmentów wykazuje w związku z tym klientem. Jednakże konieczne jest dokonanie oceny tego, czy także rząd (krajowy, stanowy, prowincjonalny, terytorialny, lokalny lub zagraniczny w tym agencje rządowe oraz inne podobne organy lokalne, krajowe lub międzynarodowe) oraz jednostki, które według wiedzy jednostki sprawozdawczej znajdują się pod kontrolą tego rządu, uznaje się za jednego klienta. Dokonując takiej oceny, jednostka sprawozdawcza uwzględnia zakres integracji gospodarczej między tymi jednostkami. Ujawnianie informacji na temat podmiotów powiązanych (zaktualizowany w 2009 r.) zmienia paragraf 34 w odniesieniu do rocznych okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2011 r. i później.

➤ **MSR 24 Ujawnianie informacji na temat podmiotów powiązanych**

W dniu 4 listopada 2009 r. Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) opublikowała zaktualizowany Międzynarodowy Standard Rachunkowości (MSR) 24 Ujawnianie informacji na temat podmiotów powiązanych. Celem zmian wprowadzonych w zaktualizowanym MSR 24 jest uproszczenie definicji podmiotu powiązanego i usunięcie przy tym pewnych wewnętrznych niespójności, a także zwolnienie jednostek związanych z rządem z niektórych wymogów ujawniania informacji

w odniesieniu do transakcji z podmiotami powiązanymi. Jednostka stosuje niniejszy standard retrospektywnie w odniesieniu do rocznych okresów rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2011 r. i później. Wcześniejsze stosowanie – bądź to całego standardu bądź to częściowego zwolnienia w odniesieniu do jednostek powiązanych z rządem - jest dozwolone.

➤ **MSR 27 (Z) „Skonsolidowane i jednostkowe sprawozdania finansowe”**

Zmieniony MSR 27 został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 10 stycznia 2008 r. i obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 lipca 2009 r. lub po tej dacie. Standard wymaga, aby efekty transakcji z udziałowcami mniejszościowymi były ujmowane bezpośrednio w kapitale, o ile zachowana jest kontrola nad jednostką przez dotychczasową jednostkę dominującą. Standard również uszczegóławia sposób ujęcia w przypadku utraty kontroli nad jednostką zależną, tzn. wymaga przeszacowania pozostałych udziałów do wartości godziwej i ujęcie różnicy w rachunku zysków i strat.

➤ **Zmiany do KIMSF 9 i MSR 39 „Instrumenty wbudowane”.**

Zmiany do KIMSF 9 i MSR 39 „Instrumenty wbudowane” zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 12 marca 2009 r. i obowiązują dla okresów rocznych zakończonych 30 czerwca 2009 r. lub po tej dacie.

Poprawki precyzują zmiany do KIMSF 9 i MSR 39 wydane w październiku 2008 r. w zakresie instrumentów wbudowanych. Zmiany uściślają, że w ramach reklasyfikacji aktywa finansowego z kategorii wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat wszystkie instrumenty wbudowane muszą zostać ocenione i, jeżeli to konieczne, odrębnie zaprezentowane w sprawozdaniu finansowym.

➤ **Poprawki do MSSF 2009**

Rada ds. Międzynarodowych Standardów Rachunkowości opublikowała 16 kwietnia 2009 r. „Poprawki do MSSF 2010”, które zmieniają 12 standardów. Poprawki zawierają zmiany w prezentacji, ujmowaniu oraz wycenie oraz zawierają zmiany terminologiczne i edycyjne.

➤ **MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych”**

Zmieniony MSR 1 został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 23 marca 2010 r. i obowiązuje prospektywnie dla okresów sprawozdawczych rozpoczynających się 1 stycznia 2010 r. i później. Dopuszcza się wcześniejsze stosowanie. Jeżeli jednostka zastosuje tę zmianę w odniesieniu do wcześniejszego okresu, to fakt ten ujawnia. Poprawki zawierają zmiany w klasyfikacji zobowiązań jako krótkoterminowych.

➤ **MSR 7 Sprawozdanie z przepływów pieniężnych**

Zmieniony MSR 7 został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 23 marca 2010 r. i obowiązuje prospektywnie dla okresów sprawozdawczych rozpoczynających się 1 stycznia 2010 r. i później. Dopuszcza się wcześniejsze stosowanie. Jeżeli jednostka zastosuje tę zmianę w odniesieniu do wcześniejszego okresu, to fakt ten ujawnia.

Zmiany wprowadzają do standardu informację, że tylko te nakłady, których rezultatem są aktywa ujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej mają prawo być zaklasyfikowane jako działalność inwestycyjna.

➤ **MSR 17 Leasing**

Zmieniony MSR 17 został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 23 marca 2010 r. i obowiązuje prospektywnie dla okresów sprawozdawczych rozpoczynających się 1 stycznia 2010 r. i później. Dopuszcza się wcześniejsze stosowanie. Jeżeli jednostka zastosuje tę zmianę w odniesieniu do wcześniejszego okresu, to fakt ten ujawnia.

Zmiany dotyczą klasyfikacji umów leasingu, w przypadku gdy umową objęty jest zarówno grunt, jak i budynki.

➤ **MSR 36 Utrata wartości aktywów**

Zmieniony MSR 36 został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 23 marca 2010 r. i obowiązuje prospektywnie dla okresów sprawozdawczych rozpoczynających się 1 stycznia 2010 r. i później. Dopuszcza się wcześniejsze stosowanie. Jeżeli jednostka zastosuje tę zmianę w odniesieniu do wcześniejszego okresu, to fakt ten ujawnia.

Poprawki zawierają zmiany dotyczące przypisywania wartości firmy do ośrodków wypracowujących środki pieniężne.

➤ **MSR 38 (Z) Wartości niematerialne**

Zmieniony MSR 38 został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 23 marca 2010 r. i obowiązuje prospektywnie dla okresów sprawozdawczych rozpoczynających się 1 stycznia 2010 r. i później. Dopuszcza się wcześniejsze stosowanie. Jeżeli jednostka zastosuje tę zmianę w odniesieniu do wcześniejszego okresu, to fakt ten ujawnia.

Poprawki zawierają zmiany w ujmowaniu oraz wycenie wartości godziwej wartości niematerialnych nabywanych w ramach połączenia jednostek. Kwoty ujęte w związku z wartościami niematerialnymi i wartością firmy, które wynikają z połączenia jednostek w poprzednich okresach, nie są korygowane. Jeżeli jednostka stosuje MSSF 3 (zaktualizowany w 2008 r.) w odniesieniu do wcześniejszego okresu, stosuje również te zmiany w odniesieniu do tego wcześniejszego okresu i fakt ten ujawnia.

➤ **MSR 39 Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena**

Zmieniony MSR 39 został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 23 marca 2010 r. i obowiązuje prospektywnie dla okresów sprawozdawczych rozpoczynających się 1 stycznia 2010 r. i później. Dopuszcza się wcześniejsze stosowanie. Jeżeli jednostka zastosuje tę zmianę w odniesieniu do wcześniejszego okresu, to fakt ten ujawnia.

Poprawki zawierają zmiany w zakresie standardu, kwalifikacji pozycji jako pozycji zabezpieczonych oraz zabezpieczeniu przepływów pieniężnych.

➤ **Zmiany do MSSF 1 „Zastosowanie MSSF po raz pierwszy”**

Zmiany do MSSF 1 „Zastosowanie MSSF po raz pierwszy” zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 23 lipca 2009 r. i obowiązują dla okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2010 r. lub po tej dacie. Zmiany wprowadzają dodatkowe wyłączenia od dokonywania wyceny aktywów na dzień przejścia na MSSF dla spółek działających w sektorze naftowym i gazowym.

➤ **KIMSF 9 Ponowna ocena wbudowanych instrumentów pochodnych**

Zmieniony KIMSF 9 został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 23 marca 2010 r. i obowiązuje prospektywnie dla okresów

sprawozdawczych rozpoczynających się 1 stycznia 2010 r. i później. Jeżeli jednostka zastosuje MSSF 3 (zaktualizowany w 2008 r.) w odniesieniu do wcześniejszego okresu, stosuje również tę zmianę do tego wcześniejszego okresu i ujawnia ten fakt.

Zmiany dotyczą zakresu standardu. Interpretacja nie ma zastosowania do wbudowanych instrumentów pochodnych nabytych w wyniku:

- połączenia jednostek (zgodnie z definicją w MSSF 3 Połączenia jednostek (zaktualizowanym w 2008 r.);
- połączenia jednostek lub przedsięwzięć znajdujących się pod wspólną kontrolą zgodnie z opisem w paragrafach B1-B4 MSSF 3 (zaktualizowanego w 2008 r.) lub
- powołania wspólnego przedsięwzięcia zgodnie z definicją w MSR 31 Udziały we wspólnych przedsięwzięciach lub ich możliwej ponownej oceny na dzień przejęcia.

➤ **KIMSF 12 „Porozumienia o świadczeniu usług publicznych”**

Interpretacja KIMSF 12 została wydana przez Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej w dniu 30 listopada 2006 r. i obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 29 marca 2009 r. lub po tej dacie. Interpretacja ta zawiera wytyczne w zakresie zastosowania istniejących standardów przez podmioty uczestniczące w umowach koncesji na usługi między sektorem publicznym a prywatnym. KIMSF 12 dotyczy umów, w których zlecający kontroluje to, jakie usługi operator dostarczy przy pomocy infrastruktury, komu świadczy te usługi i za jaką cenę.

➤ **KIMSF 15 „Umowy w zakresie sektora nieruchomości”**

Interpretacja KIMSF 15 została wydana przez Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej w dniu 3 lipca 2008 r. i obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2010 r. lub po tej dacie. Interpretacja ta zawiera ogólne wytyczne jak należy dokonać oceny umowy o usługi budowlane, aby określić, czy jej skutki powinny być prezentowane w sprawozdaniu finansowym zgodnie z MSR 11 Umowy o usługę budowlaną czy MSR 18 Przychody. Ponadto, KIMSF 15 wskazuje, w którym momencie należy rozpoznać przychód z tytułu wykonania usługi budowlanej.

➤ **KIMSF 16 „Rachunkowość zabezpieczeń inwestycji netto w jednostkę zagraniczną”**

Interpretacja KIMSF 16 została wydana przez Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej w dniu 3 lipca 2008 r. i obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 lipca 2009 r. lub po tej dacie. Interpretacja ta zawiera ogólne wytyczne dotyczące określenia, czy istnieje ryzyko zmian kursów walutowych w zakresie waluty funkcjonalnej jednostki zagranicznej i waluty prezentacji na potrzeby skonsolidowanego sprawozdania finansowego jednostki dominującej. Ponadto, KIMSF 16 objaśnia, która jednostka w grupie kapitałowej może wykazać instrument zabezpieczający w ramach zabezpieczenia inwestycji netto w jednostkę zagraniczną, a w szczególności czy jednostka dominująca utrzymująca inwestycję netto w jednostkę zagraniczną musi utrzymywać także instrument zabezpieczający. KIMSF 16 objaśnia także, jak jednostka powinna określać kwoty podlegające reklasyfikacji z kapitału własnego do rachunku zysków i strat dla zarówno instrumentu zabezpieczającego, jak i pozycji zabezpieczanej, gdy jednostka zbywa inwestycję.

➤ **KIMSF 16 (Z) Zabezpieczenie udziałów w aktywach netto jednostki działającej za granicą**

Zmieniony KIMSF 16 został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 23 marca 2010 r. i obowiązuje prospektywnie dla okresów sprawozdawczych rozpoczynających się 1 stycznia 2010 r. i później. Wcześniejsze zastosowanie interpretacji i zmiany jest dozwolone. Jeżeli jednostka zastosuje niniejszą interpretację w odniesieniu do okresu rozpoczynającego się przed 1 października 2008 r. lub zmianę paragrafu 14 przed 1 lipca 2009 r., to ujawnia ten fakt.

Zmiana interpretacji dotyczy posiadania instrumentu zabezpieczającego przez jednostkę w grupie. Zarówno instrument pochodny, jak i instrument finansowy niebędący instrumentem pochodnym (lub kombinacja instrumentów pochodnych i instrumentów finansowych niebędących instrumentami pochodnymi) może być wyznaczony na instrument zabezpieczający w zabezpieczeniach udziałów w aktywach netto jednostki działającej za granicą. Instrument(y) zabezpieczający(e) może(moga) być utrzymywany(e) przez jakąkolwiek jednostkę lub jednostki w grupie tak długo, jak wymogi paragrafu 88 MSR 39 dotyczące wyznaczenia, dokumentacji i efektywności w zabezpieczeniach udziałów w aktywach netto są spełnione. W szczególności strategia zabezpieczeń grupy kapitałowej powinna być przejrzyste udokumentowana ze względu na możliwość odmiennego wyznaczania na różnych poziomach grupy.

➤ **KIMSF 17 „Dystrybucja do właścicieli aktywów nie będących środkami pieniężnymi”**

Interpretacja KIMSF 17 została wydana przez Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej w dniu 27 listopada 2008 r. i obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 lipca 2009 r. lub po tej dacie. Interpretacja ta zawiera wytyczne w zakresie momentu rozpoznania dywidendy, wyceny dywidendy oraz ujęcia różnicy pomiędzy wartością dywidendy a wartością bilansową dystrybuowanych aktywów.

➤ **KIMSF 18 „Przeniesienie aktywów od klientów”**

Interpretacja KIMSF 18 została wydana przez Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej w dniu 29 stycznia 2009 r. i obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 lipca 2009 r. lub po tej dacie. Interpretacja ta zawiera wytyczne zakresie ujęcia przeniesienia aktywów od klientów, mianowicie, sytuacje, w których spełniona jest definicja aktywa, identyfikację oddzielnie identyfikowalnych usług (świadczonych usług w zamian za przeniesione aktywa), ujęcie przychodu i ujęcie środków pieniężnych uzyskanych od klientów.

➤ **Zmiany do IFRIC 14 Przedpłaty w ramach minimalnych wymogów finansowania**

W listopadzie 2009 r. Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości zmieniła interpretację IFRIC 14, tak by usunąć niezamierzone konsekwencje wynikające z traktowania przedpłat z tytułu przyszłych składek w niektórych okolicznościach, w których istnieją minimalne wymogi finansowania. Jednostka stosuje wspomniane zmiany w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się w dniu 1 stycznia 2011 r. i później. Wcześniejsze stosowanie jest dozwolone. W przypadku zastosowania tych zmian w stosunku do wcześniejszego okresu jednostka ujawnia ten fakt.

➤ **KIMSF 19 Regulowanie zobowiązań finansowych przy pomocy instrumentów kapitałowych**

W dniu 26 listopada 2009 r. Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej (KIMSF) opublikował Interpretację KIMSF 19

„Regulowanie zobowiązań finansowych przy pomocy instrumentów kapitałowych”, zwaną dalej „KIMSF 19”. Celem KIMSF 19 jest zapewnienie wytycznych dotyczących ujmowania przez dłużnika instrumentów kapitałowych wyemitowanych przez niego w następstwie renegotjacji warunków zobowiązania finansowego w celu pełnego lub częściowego uregulowania tego zobowiązania. Interpretacja dotyczy ujmowania transakcji przez jednostkę w przypadku renegotjacji warunków zobowiązania finansowego, w wyniku której jednostka emituje instrumenty kapitałowe przeznaczone dla wierzyciela jednostki w celu uregulowania całości lub części zobowiązania finansowego. Nie dotyczy ona ujęcia księgowego przez wierzyciela. Jednostka stosuje niniejszą interpretację do okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 lipca 2010 r. i później. Wcześniejsze zastosowanie jest dozwolone. W przypadku zastosowania niniejszej interpretacji w odniesieniu do okresu rozpoczynającego się przed dniem 1 lipca 2010 r., jednostka ujawnia ten fakt. Jednostka stosuje zmianę w polityce rachunkowości zgodnie z MSR 8 z początkiem najwcześniejszego zaprezentowanego okresu porównawczego.

Średnie kursy wymiany złotego, w okresach objętych skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym i porównywalnymi danymi finansowymi, w stosunku do EUR, ustalanych przez Narodowy Bank Polski, w szczególności:

- kursu obowiązującego na ostatni dzień każdego okresu,
- kursu średniego w każdym okresie, obliczonego jako średnia arytmetyczna kursów obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca w danym okresie, a w uzasadnionych przypadkach - obliczonego jako średnia arytmetyczna kursów obowiązujących na ostatni dzień danego okresu i ostatni dzień okresu go poprzedzającego,
- najwyższego i najniższego kursu w każdym okresie

WYSZCZEGÓLNIENIE	30.06.2011	30.06.2010
Kurs EUR obowiązujący na koniec okresu sprawozdawczego	3,9866	4,1458
Średnia arytmetyczna EUR w okresie	3,9673	4,0007
Najwyższy kurs EUR w okresie	4,0800	4,1770
Najniższy kurs EUR w okresie	3,8403	3,8356

Podstawowe pozycje bilansu, rachunku zysków i strat oraz rachunku przepływu środków pieniężnych ze sprawozdania finansowego i porównywalnych danych finansowych, przeliczonych na EUR, ze wskazaniem zasad przyjętych do tego przeliczenia

Średnie kursy wymiany złotego w okresie objętym sprawozdaniem finansowym i porównywalnymi danymi finansowymi w stosunku do EUR, ustalone przez NBP.

- a) wybrane pozycje bilansu wyrażone w EUR obliczono przyjmując średni kurs wymiany złotego w stosunku do EUR, odpowiednio:

- na dzień 30.06.2011 roku, tj.: 3,9866 PLN
 - na dzień 30.06.2010 roku, tj.: 4,1458 PLN
- b) wybrane pozycje rachunku zysków i strat wyrażone w EUR obliczono przyjmując kurs EUR stanowiący średnią arytmetyczną średnich kursów NBP na ostatni dzień poszczególnych miesięcy, odpowiednio:
- 6 miesięcy 2011 roku, tj. : 3,9673 PLN
 - 6 miesięcy 2010 roku, tj. : 4,0007 PLN
- c) przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej, przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej, przepływy pieniężne netto z działalności finansowej i przepływy pieniężne netto razem wyrażone w EUR obliczono przyjmując kurs EUR stanowiący średnią arytmetyczną średnich kursów NBP na ostatni dzień poszczególnych miesięcy, odpowiednio:
- 6 miesięcy 2010 roku, tj. : 3,9673 PLN
 - 6 miesięcy 2009 roku, tj. : 4,0007 PLN

WYBRANE DANE FINANSOWE SKONSOLIDOWANE	30.06.2011 (w tys. EUR)	30.06.2010 (w tys. EUR)
Aktywa razem	96 338	104 306
Kapitał własny Grupy	46 242	48 205
Przychody netto ze sprzedaży	33 195	36 214
Zysk (strata) netto	-906	-1 723
Przepływy pieniężne netto	-256	-50